

**AIKŠTELĖS IR PĖSČIŪJŲ TAKŲ SU APŠVIETIMU
ADRESU TURGAUS G. 11, PRIEKULĖ,
SUPAPRASTINTO STATYBOS PROJEKTO
EKSPERTINIS ŽELDINIŲ BŪKLĖS VERTINIMAS**

Parengė

RITA GOLIAKOVIENĖ

Želdynų ir želdinių nepriklausoma ekspertė

Atestato Nr. (26)-NŽE-15

Klaipėda

2024-03-13

TURINYS

1. Aiškinamasis raštas.....1- 2 psl.
2. Želdinių būklės vertinimo lentelė..... 3 psl.
3. Numatomų šalinti želdinių būklės apskaita..... 3 psl.
4. Želdinių fotofiksacija ..... 4 - 7 psl.
5. Grafinė dalis – vertinamų želdinių pažymėjimas plane.....(1 lapas) 8 psl.

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

ĮVADAS

Želdinių būklės vertinimas ir ekspertizė Turgaus g.11 Priekulėje, atliekamas Klaipėdos rajono savivaldybės administracijos, Priekulės seniūnijos užsakymu, projektuojant prieigas prie Šv. Antano Paduviečio katalikų bažnyčios: pertvarkant mašinų statymo aikštelę ir projektuojant naują pėsčiųjų taką nuo Turgaus g. link bažnyčios. Projekte numatoma šalinti 15 vnt. medžių: europinė liepa -13 vnt., paprastas kaštonas -1vnt., kalninė pušis – 1vnt.

Projektuojamas objektas yra kultūros paveldo teritorijoje.

Pagrindinė Užsakovo pateikta medžiaga:

1. žemės sklypo Turgaus g. 11, Priekulėje želdinių būklės vertinimas ir jame pateikiama projekto teritorijos želdinių inventorizavimo ir želdinių būklės įvertinimo informacija (Želdinių inventorizacijos lentelė, aiškinamasis raštas, rekomendacijos tvarkymui, vertinamų želdinių pažymėjimas plane (atlikimo data 2020m)
2. projektuojamų dangų planas.

ŽELDINIAI

Bet koks medis - ar geriau, ar prasčiau išsivystęs, atlieka svarbią sveikesnės gyvenamosios aplinkos ekologinę funkciją. Bet, urbanizuotoje aplinkoje jis turi atitikti ir tam tikrus estetinius, tinkamo vietos parinkimo, perspektyvumo kriterijus. Sveikas, natūralią lają išsaugojęs medis yra perspektyvus, estetiškai patrauklus. Tokį medį reikia labai saugoti ir aplinkinę erdvę tvarkyti, stengiantis nepažeisti nei jo šaknų, nei kamieno. Deja, bet mūsų miestuose, ypač gatvių aplinkoje, dar labai daug apie 60 -70 metų amžiaus, buvusių drąstiškai nugenėtų medžių, kurie atrodo neproporcingi kamieno ir lajos santykiu, sutankėjusia laja su drevėtais kamienais ir šakomis. Jie, aišku, gali augti ir toliau, bet, tvarkant senus šaligatvius ar aikšteles, jų šaknys dažnai yra trukdžiai ir gali būti gerokai pažeistos, kas tikrai turės įtakos medžio stabilumui. O jeigu medis dar ir su drevėtu kamieniu, tai dėti pastangas jį išsaugoti yra beprasmiškos. Šaligatviuose, jeigu nėra vietos medžiui ir arti fasada, geriau medžių neatsodinti. Nesodinti jų ir ten, kur gali užstoti apšvietimą, atsiveriančią įdomią perspektyvą (šiuo atveju, nuo gatvės atsiveriantį moderno stiliaus bažnyčios fasadą su senais šventoriaus medžiais).

Projektuojamame sklype auga raudonieji ąžuolai (arčiau bažnyčios, abipus pagr. įėjimo), eglės, europinės liepos (dauguma pagal gatvę), vienas kaštonas bei kalninė pušis. Raudonieji ąžuolai yra geros būklės ir paliekami augti, nebloginant jų augimo sąlygų, įterpian tarp jų tik naujai projektuojamą pėsčiųjų taką į bažnyčią.

Liepos nr.1-11 yra nepatenkinamos, medžiai nr. 12-14 - dalinai patenkinamos būklės. Jų amžius 60-70m, aukštis 9-13metrų. Buvusios nugenėtos iki 5-6m aukščio stuobrių, nr.12-14 ir dar žemesnio lygmens, dabar ataugusios, pasiekusios minėtą 9-13m aukštį, liepos dėl tokio drąstiško genėjimo turi daugybinius kamieno puvinius, kai kur su drevėm, ir nenatūralią kuokštinę lają, kuri ypač matoma žiemos periodu. Jos auga siauro šaligatvio dalyje, 1,0 x1,0 m atviro grunto

Aikštelės ir pėsčiųjų takų su apšvietimu adresu Turgaus g. 11 Priekulė, supaprastinto statybos projekto ekspertinis želdinių būklės vertinimas

salelėse. Medžiai pavasarį sulapoja, bet tinkamos estetinės funkcijos neatlieka ir perspektyvoje yra problematiški. Kalninė pušis yra jau peraugusi, išplikusiais kamienais, ir auga visai netinkamoje jai vietoje.

IŠVADOS

- Vizuali medžių apžiūra buvo atliekama 2024m. vasario mėn. viduryje, įvertinant tik akivaizdžius kamieno ir šakų būklės, be lapijos, pakenkimus.
- Medžiai nr.1-11 yra nepatenkinamos būklės, t.t. nr.1,3,5 - dalinai patenkinamos (žiūr. želdinių vertinimo lentelę) ir rekomenduojami šalinti, numatant šaligatvio tvarkymo darbus bei mašinų statymo aikštelės įrengimą, *šaligatvio dalyje neatsodinant naujais želdiniais.*
- Medžiai nr. 12-14 (augantys ne šaligatvio dalyje) yra dalinai patenkinamos būklės, bet auga greta orinės elektros linijos ir turi būti pastoviai nugenimi. Be to, atsiranda naujai projektuojamos parkavimo aikštelės ribose, todėl numatomi šalinti.
- Numatomi nauji želdiniai (7 vnt. ąžuolų) dalinai kompensuos pašalintųjų medžių netektį. Abipus naujai projektuojamo tako į bažnyčią numatoma sodinti katžolė, kaip pasižymintis intensyviu žydėjimu augalas, turėtų augti atviroje vietoje, ne po medžiais, kas projekte būtų tik iš dalies. Reiktų bandyti paieškoti geresnių kiliminio apželdinimo variantų. Tiktų ir įvairūs žoliniai, lapiniai augalai (melsvės, pachisandros), sumedėję (fortūno ožekšniai, damerio kaulenis). Parkavimo aikštelę, projektuojamą arčiau daugiabučio, galima būtų nuo jo atriboti vidutinio aukščio ar aukštesne žalitvore (tiktų paprastasis skroblas).
- *Pašalinus šaligatvio dalyje augančius medžius, atsiveria nuo gatvės pusės stilingas bažnyčios fasadas tarp senų šventoriaus liepų.*

Ekspertizė atlikta remiantis Aplinkos ministerijos išleistais įstatymais želdinių tvarkymui

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽELDYNŲ ĮSTATYMAS (Nr. XIV-199);

ŽELDYNŲ IR ŽELDINIŲ BŪKLĖS EKSPERTIZĖS ATLIKIMO TVARKOS APRAŠAS (LR Aplinkos ministro 2021 09 16 d. įsakymo Nr. D1-540 redakcija)

ŽELDYNŲ IR ŽELDINIŲ INVENTORIZAVIMO IR APSKAITOS TAISYKLĖS (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. sausio 8 d. įsakymu Nr. D1-5);

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO 2008 M. BIRŽELIO 26 D. ĮSAKYMO NR. D1-343 „DĖL ŽELDINIŲ ATKURIAMOSIOS VERTĖS ĮKAINIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO 2023 m. rugpjūčio 23 d. Nr. D1-289 (I ir II priedai)

KRITERIJAI, PAGAL KURIUOS MEDŽIAI IR KRŪMAI, AUGANTYS NE MIŠKŲ ŪKIO PASKIRTIES ŽEMĖJE, PRISKIRIAMSI SAUGOTINIEMS (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. kovo 12 d. nutarimu Nr. 206 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gegužės 30 d. nutarimo Nr. 521 redakcija).

DĖL ŽELDINIŲ APSAUGOS, VYKDANT STATYBOS DARBUS TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010-03-15 įsakymas Nr. D1-193

Medžių fizinė būklė įvertinta 5 balų skale (vadovaujantis želdinių atkuriamosios vertės įkainių 2 priedu)
1– gera, 2– patenkinama, 3 – nepatenkinama, 4 – bloga, 5 – žuvęs želdinys.

ŽELDINIŲ BŪKLĖS VERTINIMAS

Medžio Nr.	Augalo pavadinimas	Amžius	Aukštis m	Kamieno diametras 1,3m H cm	Fizinė būklė 1-4	Pastabos	Rekomendacijos tvarkymui
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Europinė liepa	~ 60-70	9	56	2-3	Visi medžiai buvo nugęti iki 5-6m H stuobrių, ataugusi laja (dabar 9-13m H) labai sutankėjusi. Medžių kamienai dauguma su drevėm, puviniais. Dauguma(būklė 3) neperspektyvūs. Ta mpa kliuviniais įrengiant naujas dangas.	Šalinami, tvarkant, įrengiant naujas dangas.
2	Europinė liepa	~60	9	39	3-4		
3	Europinė liepa	~60	9	46	2-3		
4	Europinė liepa	~60	9	41	3		
5	Europinė liepa	~60	9	45	2-3		
6	Europinė liepa	~60	9	37	3		
7	Europinė liepa	~60	9	35	3		
8	Europinė liepa	~60	9	37	3		
9	Europinė liepa	~60	9	30	3		
10	Europinė liepa	~60	9	44	3-4		
11	Europinė liepa	~60	9	37	3		
12	Paprastasis kaštonas	~60	10	34	2-3		
13	Europinė liepa	~60	12	32	2-3		
14	Europinė liepa	~60	13	44	2-3		
15	Kalninė pušis (25 stiebai)	~30	6	7-18	3	Peraugusi, nedekoratyvi	Šalinti

NUMATOMŲ ŠALINTI MEDŽIŲ ATKURIAMOSIOS VERTĖS APSKAITA

Medžio Nr.	Augalo pavadinimas	Kamieno diametras 1,3m H cm	Fizinė būklė 1-5	Rūšies įkainis eu	Būklės koefic.	Koef.	Vertė eur
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Europinė liepa	56	2-3	9	0,75	3	1134
2	Europinė liepa	39	3-4	9	0,25	3	263,25
3	Europinė liepa	46	2-3	9	0,75	3	932
4	Europinė liepa	41	3	9	0,50	3	554
5	Europinė liepa	45	2-3	9	0,75	3	911,25
6	Europinė liepa	37	3	9	0,50	3	500
7	Europinė liepa	35	3	9	0,50	3	473
8	Europinė liepa	37	3	9	0,50	3	500
9	Europinė liepa	30	3	9	0,50	3	405
10	Europinė liepa	44	3-4	9	0,25	3	297
11	Europinė liepa	37	3	9	0,50	3	500
12	Paprastasis kaštonas	34	2-3	14	0,75	3	1071
13	Europinė liepa	32	2-3	9	0,75	3	648
14	Europinė liepa	44	2-3	9	0,75	3	891
15	Kalninė pušis (25 stiebai)	7-18	3-4	-	-	-	-
Viso							9 079,5

ŽELDINIŲ FOTOFIKSACIJA

Liepa nr.1

Liepa nr.2 (kamiene didelė drevė)

Nr.2 laja

Liepa nr.3

Aikštėlės ir pėsčiųjų takų su apšvietimu adresu Turgaus g. 11 Priekulė, supaprastinto statybos projekto ekspertinis želdinių būklės vertinimas

Nr. 4 (drevės kamiene)

Medžio nr. 4 laja

Liepa nr. 5

Nr.5 kamienas

Medžių eilė nr. 4-1(nuo gatvės)

Liepa nr.6

Aikštėlės ir pėsčiųjų takų su apšvietimu adresu Turgaus g. 11 Priekulė, supaprastinto statybos projekto ekspertinis želdinių būklės vertinimas

Liepa nr.7

Liepa nr.8

Liepa Nr. 9

Liepa nr.10

Liepa nr.11

Kaštonas nr.12

Liepos nr.13 kamienas

Liepos nr. 13,14

Liepa nr. 14

Medžių eilė nr. 14-12

Nr. 14 kamienas

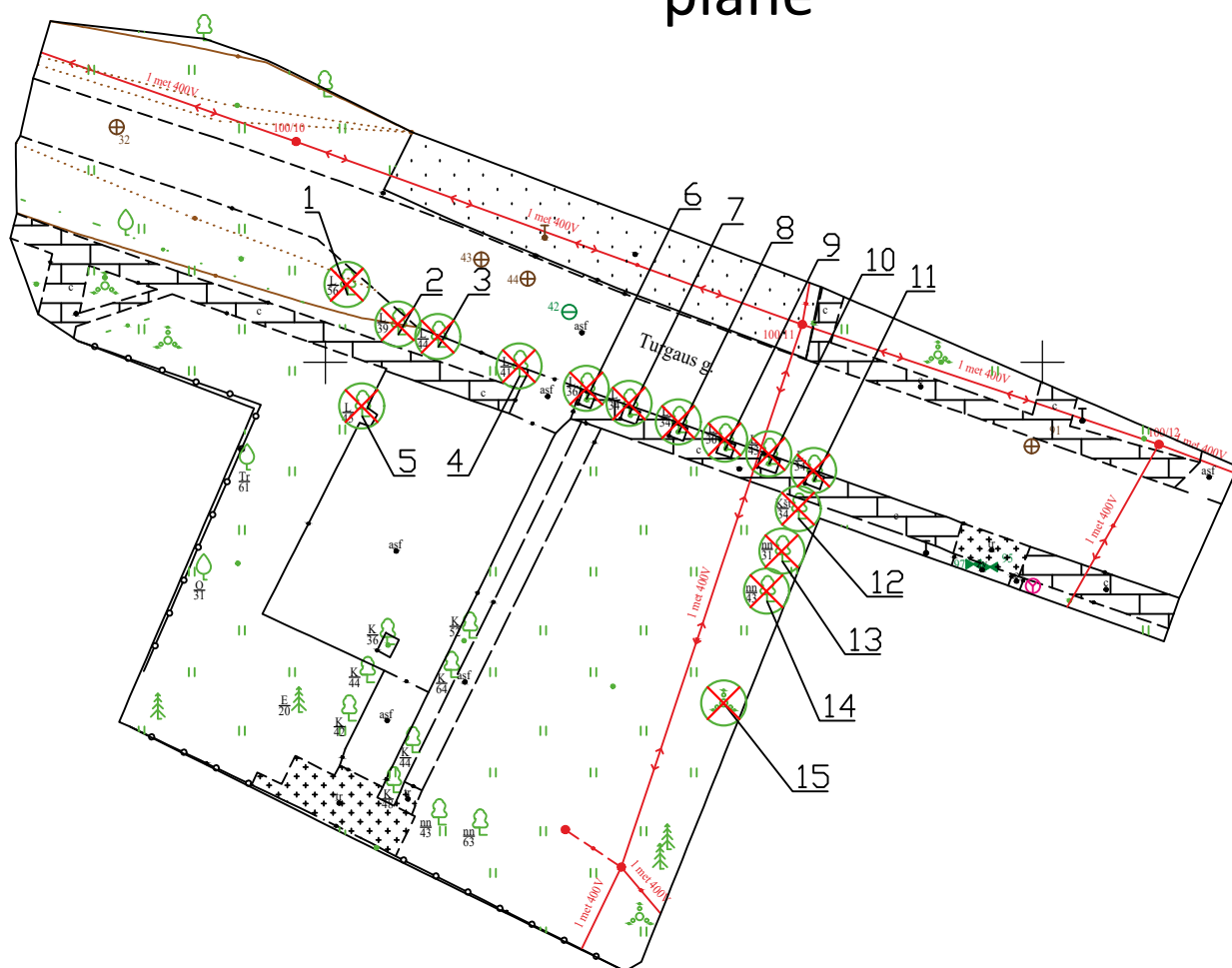

Kalninė pušis nr. 15

Kalninė pušis nr.15

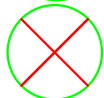
Vertinamų želdinių pažymėjimas plane

Sutartiniai pažymėjimai

Vertinami medžiai (medžio nr. plane)

Rekomenduojami šalinti medžiai, krūmai

Plano tipas:	Topografinis planas - pilno turinio				
Objekto adresas:	Klaipėdos r. sav., Priekulė, Turgaus g. 11				
Aukščių sistema	Koordinacių sistema	Pagrindinis objektų tikslumas, cm			
LAS07(LIT15G)	LKS-94	Horizontalus:	10	Vertikalus:	10
MB "Vakarų inžineriniai sprendimai"					
<small>Šilutės pl. 2-517 kab., Klaipėda, tel. Nr. +370-684-02411, el. paštas: geodezija@vakaruinzerija.lt</small>					
Kv. paž. Nr. 1GKV-1293	Vardas, pavardė	Parašas	Data		
Direktorė	Aistė Ruginienė		2023-10-13		
Geodezininkas	Andrius Monkevičius		2023-10-13		
Užsakovas			Mastelis	Lapo Nr.	Lapų sk.
UAB "Vakarų inžinerija"			1:500	1	1